در نشست مشترک هیئت مدیره و محسن جلال‌پور از بنیان‌گذاران انجمن بررسی شد:

اهداف و فعالیت‌های انجمن پسته ایران

نشست مشترک هیئت مدیره انجمن و محسن جلال‌پور از بنیان‌گذاران انجمن پسته ایران با هدف بررسی چشم انداز، اهداف و استراتژی‌های پیش روی پسته کشور روز چهارشنبه ۱۶ تیرماه ۱۴۰۰ در دفتر مرکزی دبیرخانه انجمن در کرمان برگزار شد.

در این نشست، محمد صالحی رئیس هیئت مدیره انجمن پسته ایران ضمن خوشامدگویی و تشکر از فعالیت‌های دبیرکل این انجمن از وی درخواست کرد تا خلاصه‌ای از عملکرد انجمن در چند ماه اخیر را ارائه نماید. در ادامه، حسین رضایی با بیان اینکه کشاورزان در موضوع آب مشکلات زیادی دارند و برای کسب اطلاعات مشتاق هستند، افزود: «انجمن در گذشته در بحث آب ذیل کمیته باغبانی فعالیت‌هایی را انجام می‌داد، اما اخیراً طبق تصمیم هیئت مدیره، کمیته آب انجمن پسته ایران تشکیل شد؛ رئیس این کمیته آقای سهیل شریف و دبیر آن خانم مریم حسنی هستند. امروز مجموعه اطلاعات حقوقی، مصاحبه‌ها و مقالات کامل و به‌روزی در بخش آب ماهنامه دنیای پسته قابل مشاهده است و سایر اخبار و گزارشات در سایر فضاهای رسانه انجمن منتشر می‌شوند که برای عموم کشاورزان و کارشناسان قابل دسترسی و بهره‌برداری هستند.» سپس، رضایی ضمن اشاره به اهمیت موضوع مطالعه بازار تشریح کرد: «ما اخیراً در دبیرخانه انجمن نقشه پراکندگی جغرافیایی سطح زیرکشت پسته کشور را بر اساس اطلاعات به‌روز تهیه کرده‌ایم و معتقدیم که با توجه به روند افزایش سطح زیر کشت پسته در ۲۷ استان کشور حتماً باید درباره مصرف پسته و بازار مطالعه انجام شود. در این زمینه، کمیته بازرگانی به ریاست آقای رمضانی و دبیری خانم نخعی در حال فعالیت هستند. همچنین، انجمن در رابطه با موضوع رفع تعهد ارزی پیگیری‌های فراوانی انجام داده‌است و جلسات متعددی با حضور استاندار کرمان، نماینده مردم کرمان در مجلس شورای اسلامی و ریاست وقت بانک مرکزی جهت حصول نتیجه مطلوب برگزار شد.»

دبیرکل انجمن پسته ایران ضمن اشاره به تولیدات انجمن از جمله: موشن‌گرافی‌ها، پادکست‌ها و برگزاری وبینارهای آموزشی تصریح کرد: «بعد از برگزاری هر وبینار کشاورزان از سراسر کشور سوالات‌شان را مطرح می‌کنند و ما به آنها پاسخ می‌دهیم. به‌طورکلی، اقبال عمومی بسیار خوبی نسبت به فعالیت‌های آموزشی-ترویجی انجمن از سوی جامعه پسته وجود دارد؛ چون سالانه چندین هزار هکتار در استان‌های دیگر به سطح زیر کشت اضافه می‌شود.» همچنین رضایی از تنظیم یک تفاهم‌نامه همکاری بین انجمن پسته ایران و پژوهشگاه هواشناسی کشور خبر داد و اظهار داشت: «ما در حال عقد قرارداد با پژوهشگاه هواشناسی هستیم. طبق این تفاهم‌نامه اطلاعات هواشناسی ۶۵ شهرستان پسته‌خیز کشور که ایستگاه هواشناسی دارند در اختیار باغداران قرار می‌گیرد. حتی این ایده وجود دارد که بتوانیم اطلاعات نیاز سرمایی هر منطقه را به‌صورت آنلاین و از طریق وب‌سایت در اختیار کاربران قرار دهیم.»

در ادامه، محسن جلال‌پور پس از طرح چند سوال از هیئت مدیره انجمن در مورد روند افزایش سطح زیرکشت در سایر استان‌ها و باغات در حال نابودی در استان کرمان به دلیل مشکلات ناشی از کمبود آب، با ابراز تعجب در این‌باره مطرح کرد: «بحث افزایش سطح زیرکشت خیلی بحث مهمی است و برای من نیز تازه بود و تا امروز ندیده‌ام که در ماهنامه انجمن به این موضوع پرداخته شده باشد. به‌نظر من باید روی این موضوع همفکری کنیم و نظر عزیزان را بگیریم که آیا افزایش سطح زیرکشت پسته کار درستی است، آیا باید توصیه شود، یا اینکه باید هشدار داده شود؟!»

جلال پور ضمن اشاره به اینکه قیمت تمام شده هر کیلوگرم پسته خشک درهم امسال حدود ۱۵۰ هزار تومان خواهدبود، از بالا بودن هزینه‌های تولید پسته در ایران در مقایسه با آمریکا ابراز نگرانی کرد و افزود: «قیمت تمام شده هر کیلوگرم پسته در ایران حدود ۶ دلار و در آمریکا ۴ دلار است. از این رو، یکی از مسائل اصلی که باید مدنظر قرار بگیرد، موضوع قیمت

تمام شده پسته است.»

فرهاد آگاه عضو هیئت مدیره انجمن پسته ایران در رابطه با ابراز نگرانی جلال پور در این مورد، گفت: «در آمریکا قیمت خرید پسته از باغدار خیلی پایین‌تر از ایران است و حدود ۴۰ درصد از هزینه‌ها در بخش فرآوری و فروش است و به همین ترتیب پولی که به باغداران پرداخت می‌شود سهم کمتری از قیمت صادراتشان را تشکیل می‌دهد. ضمناً، در نظر بگیرید که در صنعت پسته آمریکا مقدار تولید همه باغداران به میانگین نزدیک است، درحالی که بعضی از باغداران پسته در ایران به‌طور متوسط از هر هکتار معادل دو تن محصول خشک برمی‌دارند و عده‌ای دیگر از هر هکتار تنها دویست کیلوگرم برداشت می‌کنند. بنابراین، باغدارانی که از هر هکتار دو تن برمی‌دارند حاشیه سودشان از باغداران آمریکایی نیز بالاتر است و به همین دلیل به هیچ‌وجه مقدار حاشیه سود یکنواخت نیست.»

آگاه ضمن اشاره به تمرکز فعالیت‌های انجمن روی کمک به باغداران پسته ایران جهت افزایش بهره‌وری و برداشت محصول نسبت به هر لیتر از آب مصرفی، تصریح کرد: «به نظر می‌رسد در بین کالاهای کشاورزی، پسته هنوز پرسودترین محصول به ازای هر واحد آب مصرفی باشد. به‌همین دلیل در بسیاری از استان‌های دیگر که آب کشاورزی کم کیفیت شده و یا اینکه افراد به سرمایه کافی دست پیدا کرده‌اند، کشاورزان برای کسب سود بیشتر به سمت کشت پسته ترغیب شده‌اند.»

جلال‌پور در پاسخ به اظهارات فرهاد آگاه تشریح کرد: «در یکی از ماهنامه‌های انجمن ذکر شده بود که سطح زیرکشت پسته آمریکا به‌طور سالانه هفت درصد در حال افزایش یافتن است. بنابراین، زمانی که آمریکایی‌ها بتوانند بازار دنیا را تأمین کنند، ما را به وسیله قیمت تمام شده از بازارها بیرون می‌رانند. تولید پسته در آمریکا در آینده‌ای نه چندان دور به یک میلیون تن می‌رسد، در حالی که شرایط تقاضا و مصرف پسته در دنیا نسبت به توسعهٔ عرضه آن عقب‌تر است. براین اساس، ممکن است کاشت پسته‌ای که قیمت تمام شده تولید آن ٦ دلار باشد، اصلاً قابل توصیه نباشد. پس این موضوع باید جزو فصولی باشد که در انجمن مورد بررسی قرار گیرد و هیئت مدیره و هیئت امنا راجع به این مسئله فکر کنند و پیشنهاد بدهند.»

رئیس اسبق هیئت مدیره انجمن ضمن اعلام برائت از بی‌تفاوتی نسبت به این قضیه تأکید کرد: «شخصاً فکر می‌کنم توسعه مجدد کشت پسته در کشور با توجه به قیمت تمام شده و کمبود آب اشتباه است. افراد در پانزده سال آینده به ما خواهندگفت کسانی که در انجمن نشسته بودند چه فعالیتی داشتند و چرا هیچ هشداری ندادند و توصیه‌ای نکردند؟! من خودم را یک باغدار صنعت پسته می‌دانم و فکر می‌کنم خیلی نسبت به صنعت پسته بدهکار هستم و سعی می‌کنم اطلاعاتم را به‌روز کنم و به دیگران نیز اطلاعات بدهم. این موضوع که سالانه چندین هزار هکتار باغ در ایران در حال اضافه شدن است و باعث تعجب من است را ۹۹ درصد از افراد فعال در پسته کشور نمی‌دانند. مرکزیت و وجود انجمن به این است که اطلاعات را جمع‌آوری کند، نتیجه‌گیری کند و نظر نهایی را بدهد. به نظر من، این مطلب مهمی است که شما جمع کردید و اطلاع دارید، ولی هنوز اطلاعاتش در نشریه‌تان نیامده است.»

فرهاد آگاه در پاسخ به انتقادات محسن جلال‌پور، ضمن اشاره به حساسیت زیاد دبیرخانه و هیئت مدیره انجمن در ارائه آمار و اطلاعات دقیق و درست، گفت: «اولاً به آمار سازمان جهاد کشاورزی نمی‌توان اتکا کرد و ما هنوز آمار قابل اتکایی در این زمینه نداریم. دوم اینکه، نه تنها در مورد پسته و در ایران، بلکه به نظر می‌آید در تاریخ تمدن بشر و اقتصاد دنیا، مهم‌ترین عامل تحولات، موضوع قیمت تمام شده است که تحولات اجتماعی، اقتصادی و انسانی را شکل می‌دهد. به باور من، اگر صنعت پسته ایران بتواند قیمت تمام شده پسته‌اش را بهتر از آمریکا کند، هیچ دلیلی برای جلوگیری از توسعه تولید پسته نمی‌بینم. در تمام دنیا دعوا بر سر قیمت تمام شده است و ما تمام هم و غممان را در انجمن روی این قسمت از کار گذاشته‌ایم تا بتوانیم در این زمینه کمک دهیم.»

فرهاد آگاه در تکمیل سخنان خود درباره چگونگی کاهش قیمت تمام شده پسته تشریح کرد: «یکی از راهکارها این است که دولت دوباره قیمت دلار را پایین نیاورد. همهٔ دنیا نیز برای رونق تولید همین کار

را می‌کنند؛ مثلاً چینی‌ها، یوان را نسبت به دلار از ارزش می‌اندازند. راه دیگر این است که ما بتوانیم بهره‌وری تولید پسته را نسبت به هر لیتر آب مصرفی بالا ببریم. درست است که یک باغ سنتی در منطقه رفسنجان با کیفیت پایین آب ممکن است بیش از پانصد کیلوگرم از هر هکتار برداشت نکند، اما باغ‌هایی نیز وجوددارد که میانگین برداشت آنها حدود دو تن است.»

وی در خصوص ترس نابه‌جا نسبت به خیز افزایش تولید پسته در آمریکا افزود: «طبق اخبار واصله از افراد موثقی که در آمریکا روی باغریزی سرمایه‌گذاری کرده‌اند، باید گفت بعضی از پیش‌بینی‌ها راجع به افزایش تولید پسته آمریکا اغراق‌آمیز است و سرعت این افزایش خیلی کمتر از آن چیزی است که عنوان می‌شود.»

آگاه در مورد تقاضای پسته در دنیا اینچنین استدلال کرد: «باید توجه کرد که امسال مصرف داخلی پسته آمریکا حدود ۱۲۰ هزار تن بوده است، در حالی که در سال گذشته حدود ۱۰۰ هزار تن بود. بنابراین، با روند افزایشی مصرف پسته داخل آمریکا، افزایش قدرت اقتصادی کشورهای پرجمعیتی مثل چین و هند، به نظر می‌رسد ظرفیت و کشش تقاضای پسته در دنیا خیلی بالاتر از این حرف‌ها باشد.»

در ادامه محمدعلی انجم شعاع رئیس کمیته باغبانی انجمن پسته ایران توضیح داد: «من صددرصد مطمئن هستم که چه ما بخواهیم و چه نخواهیم، باغریزی پسته در مناطق مختلف ایران در حال وقوع است. بنابراین، تنها کاری که ما می‌توانیم انجام دهیم این است که از طریق رسانه انجمن اطلاع رسانی و به افراد کمک کنیم که نهال خوبی انتخاب کنند، بسترسازی کنند و سایر عملیات باغبانی را به نحو مطلوب اجرا کنند.»

جلال‌پور ضمن توصیه به هیئت مدیره فعلی انجمن برای ارائه تحلیل‌های بازرگانی، بیان داشت: «انجمن زمانی می‌تواند جذابیت پیدا کند که در حوزه بازرگانی قوی باشد. شما هر چه روی موضوعات مرتبط با باغبانی کار کنید، اما نتوانید در زمینه بازرگانی به مردم پاسخ دهید، بی‌فایده است. یکی از مواردی که انجمن در دو سال باقیمانده از این دوره باید انجام دهد، تقویت بخش بازرگانی است. شما از اینکه گاهی برخی از تحلیل‌هایتان در بخش بازرگانی درست از آب درنیاید نهراسید.»

جلال‌پور در این‌باره و در جهت تشجیع هیئت مدیره جوان انجمن توضیح داد: «امروز انجمن اصلاً به جریانات ورود نمی‌کند و بسیاری انتقاد می‌کنند که اصلاً ما نمی‌دانیم پسته گران می‌شود یا ارزان می‌شود و بازار چه وضعیتی دارد. به‌نظر من، ارائه تحلیل‌ها تنها نقطه اتصال انجمن به دنیای بیرون است؛ هر چند که شاید این‌کار سخت باشد و بعضی از تحلیل‌ها متناقض و مسئله‌ساز باشند، اما شما باید این کار را بکنید و اطلاعات بدهید.»

رئیس اسبق پارلمان بخش خصوصی درباره فعالیت‌های انجمن و ارتباط آن با اندیشکده تدبیر آب ایران گفت:«انجمن باید یک کار مشترک با اندیشکده تدبیر آب ایران و انجمن خرما در زمینه آب انجام دهد و این موضوع برای انجمن دستاورد داشته باشد.»

محسن جلال‌پور عملکرد انجمن در تولید پادکست‌های بازرگانی را عالی ارزیابی کرد و گفت: «من فکر می‌کنم این کارها خیلی اثرگذار است. نیاز است شما روی تولید محتوای این‌چنینی بیشتر کار کنید و در فضای مجازی حضور بیشتری داشته باشید.»

فرهاد آگاه ضمن صحه گذاشتن بر سخنان جلال‌پور مبنی بر حضور کمرنگ انجمن در برخی فضاهای مجازی نظیر کلاب هاوس، توضیح داد: «در انجمن حساسیت زیادی روی تولید محتوای دقیق و درست وجود دارد و این باعث می‌شود تعداد تولیدات کاهش یابد. ضمن اینکه بسیاری از کارها در دبیرخانه انجمن در حال پیگیری هستند و هنوز به مرحله نتیجه‌گیری نرسیده‌اند. به‌عنوان مثال، در سال تجاری جاری تا به حال چهار جلسه برای تعریف یک پروژه جهت تخمین دقیق‌تر مصرف پسته در داخل کشور برگزار شده‌است، اما تا زمان حصول نتیجه راه زیادی در پیش داریم و ما تا زمانی که به نتیجه مطمئنی دست پیدا نکنیم، نمی‌توانیم اعلام نظر کنیم.»

در پایان، محسن جلال‌پور از هیئت مدیره انجمن درخواست کرد تا چشم‌انداز فعالیت‌ها تا پایان سال ۱۴۰۲ را تدوین کند و برنامه‌ریزی خود در زمینه مسائل مربوط به تولید، فراوری و بازرگانی را ارائه دهد و این کار را یکی از نقاط ایجاد جذابیت برای حضور بیشتر افراد در انجمن دانست.